

Dear Readers,

This time around, the Year of Czech Music has celebrated its special centennial jubilee and the bicentennial of the birth of its chief protagonist Bedřich Smetana. During all twelve months and all around the whole country, there have been performances of Smetana's music, special publications were issued, and exhibitions were held with subject matter involving Smetana. The National Museum was not left behind, as it presented exhibitions titled *The Renewed Beauty of the Theatre Costumes of Smetana's Operas* and *My Country*. However, in 2024 we are also commemorating other figures of Czech musical culture with their years of birth or death ending with the numeral "4". In cooperation with the Czech Centre and the Metropolitan Opera in New York, the Czech Republic's National Museum has been presenting an exhibition at New York's Metropolitan Museum titled *Czech Prima Donnas*, and another exhibition that has gone out into the wide world is *Famous Czech Composers*, capturing the lives and music of Bedřich Smetana, Antonín Dvořák, Leoš Janáček, and Bohuslav Martinů, which can be viewed by visitors to the Czech Centres in such cities as Brussels, Tokyo, Cairo, Seoul, and Paris.

After a little Smetana "prelude" from last year, this year's double issue of *Musicalia* will present a study by Hana Ehlová about Talich's arrangement of Smetana's *Prague Carnival* and a text by Kateřina Viktorová about the circumstances surrounding the performing of Smetana's operas in Hamburg. An interesting counterpart to the latter of the articles mentioned above is a study by Veronika Vejvodová and Barbora Števková Kadlíčková, in which the authors place a performance of Dvořák's *Stabat Mater* in Vienna within lesser-known contexts. One of the stimuli for this research was the composer's letter to Alfred Littleton, acquired in 2017 for the collection of the Antonín Dvořák Museum. In Czech musical culture, naturally there was more to the period of the latter half of the 19th century than famous composers; there were also other important figures from the world of the Czech nation's music and of Czech musical consciousness. One such person was undoubtedly the Prague violin maker Karel Boromejský Dvořák, whose collection of musical instruments is presented in part in a study by Daniela Kotašová (*Guitars in Karel Boromejský Dvořák's Collection*). The only but by no means less important sidestep into earlier history in the current issue of *Musicalia* is a study by Petr Daněk and Marta Vaculínová about Jiří Bartholdus Pontanus z Braitenberka, the humanist poet, presented against the background of the musical culture of Rudolphine Prague. This year, our column of reviews will familiarise us with two methodologically and topically very different publications that might give you inspiration if you are hesitant about what books to choose to read on winter evenings.

We wish you enjoyable and inspirational reading.

TEREZA ŽŮRKOVÁ,
editor-in-chief

Vážení čtenáři,

Rok české hudby letos slavil mimořádné sté jubileum a jeho hlavní protagonista – Bedřich Smetana – 200. výročí narození. Během všech dvanácti měsíců a napříč republikou zněla Smetanova hudba, vycházely speciální publikace, pořádaly se výstavy se smetanovskou tematikou. Pozadu nezůstalo ani Národní muzeum s výstavními tituly *Obnovená krása divadelních kostýmů Smetanových oper* a *Má vlast*. V roce 2024 však připomínáme i další osobnosti české hudební kultury, jejichž životní data zakončuje číslice čtyři. Ve spolupráci s Českým centrem a Metropolitní operou v New Yorku uspořádalo Národní muzeum v newyorském Metropolitním muzeu výstavu *České primadony* a do světa na vandr se vydala také výstava *Slavní čeští skladatelé*, zachycující život a tvorbu Bedřicha Smetany, Antonína Dvořáka, Leoše Janáčka a Bohuslava Martinů, kterou si mohli prohlédnout návštěvníci Českých center například v Bruselu, Tokiu, Káhiře, Soulu či Paříži.

Po malém smetanovském „preludiu“ z loňska přináší letošní dvoučíslo *Musicalii* studii Hany Ehlové o Talichově úpravě Smetanova *Pražského karnevalu* a text Kateřiny Viktorové o okolnostech, které provázely uvádění Smetanových oper v Hamburku. Zajímavým protipólem druhého ze zmíněných článků je studie Veroniky Vejvodové a Barbory Števkany Kadlíčkové, v níž autorky zasazují do méně známých souvislostí uvedení Dvořákova *Stabat Mater* ve Vídni. Podnětem k tomu bádání se mimo jiné stal dopis skladatele Alfredu Littletonovi, získaný v roce 2017 do fondu Muzea Antonína Dvořáka. Období druhé poloviny 19. století se v české hudební kultuře pochopitelně neneslo jen ve znamení slavných skladatelů, ale také dalších důležitých osobností ze světa české národní hudby a českého hudebního uvědomění. K nim bezesporu patřil i pražský houslař Karel Boromejský Dvořák, jehož sbírku hudebních nástrojů představí dílčí sondou Daniela Kotašová (*Kytary ze sbírky Karla Boromejského Dvořáka*). Jediným, nicméně nikoli méně významným úkrokem do starší historie je v rámci aktuálních *Musicalii* studie Petra Daňka a Marty Vaculínové o postavě Jiřího Bartholda Pontana z Braitenberka, humanistického básníka na pozadí hudební kultury Rudolfínské Prahy. V rubrice recenzí vás tentokrát seznámíme se dvěma metodologicky i tematicky velmi rozdílnými publikacemi, které vás možná inspirují, pokud váháte nad volbou knihy pro zimní večery.

Přeji vám příjemné a inspirativní počtení.

TEREZA ŽŮRKOVÁ,
vedoucí redaktorka